

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University Publishing House

การบริหารและ การจัดการศึกษา

สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย
สุชาติ บางวิเศษ

สารบัญ

บทที่ 1 แนวคิดการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	1
แนวคิดการบริหารและการจัดการศึกษา.....	2
วิสัยทัศน์ (Vision).....	2
วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา.....	2
เป้าหมายของการจัดการศึกษา	3
แนวคิดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	4
เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Millennium Development Goals (MDGs).....	7
บทสรุป.....	21
คำถามทบทวน	23
 บทที่ 2 ทฤษฎี และหลักการบริหารจัดการองค์การ	25
ความหมายและประเภทของทฤษฎีทางการบริหาร.....	26
การบริหาร และการบริหารการศึกษา.....	28
ทักษะการบริหารสถานศึกษา.....	30
วิวัฒนาการแนวคิด และทฤษฎีสู่การปฏิบัติ	32
บทสรุป.....	52
คำถามทบทวน	54
 บทที่ 3 ภาวะผู้นำทางการศึกษา.....	55
ความหมายของผู้นำ และภาวะผู้นำ	56
ความสำคัญของภาวะผู้นำ.....	61

ความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารจัดการ	64
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ	66
การศึกษารูปแบบของภาวะผู้นำ.....	73
คุณสมบัติของนักบริหารการศึกษามีอาชีพ.....	86
บทสรุป.....	93
คำถามทบทวน	95

บทที่ 4 การเรียนรู้วัฒนธรรม และการติดต่อสื่อสารในองค์กร..... 97

ความหมายของการเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร	98
ความสำคัญของวัฒนธรรมองค์กร	102
ลักษณะของวัฒนธรรมองค์กร	104
วัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษา.....	105
การเกิดของวัฒนธรรมองค์กร.....	116
การเรียนรู้วัฒนธรรม และจุดอ่อนของวัฒนธรรมองค์กร	120
การติดต่อสื่อสารในองค์กร.....	124
บทสรุป.....	129
คำถามทบทวน	130

บทที่ 5 การคิดอย่างเป็นระบบ และการประสานประโยชน์องค์กร..... 131

ความหมาย และความเป็นมาของการคิดอย่างเป็นระบบ.....	132
หน่วยระบบในเอกภพ	137
แนวคิดของการคิดอย่างเป็นระบบ	138
ลักษณะของการคิดอย่างเป็นระบบ	141
ประเภทของการคิดอย่างเป็นระบบ	144
เทคนิคการคิดและการจำอย่างเป็นระบบ.....	148
การประสานประโยชน์องค์กร	151
บทสรุป.....	162
คำถามทบทวน	163

บทที่ 6	การส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร.....	165
	ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร.....	166
	ความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์.....	170
	แนวคิด และความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับมนุษย์.....	171
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างมนุษยสัมพันธ์.....	172
	การส่งเสริมการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา.....	177
	การส่งเสริมการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในองค์กร.....	180
	บทสรุป.....	183
	คำถามทบทวน.....	185
บทที่ 7	การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม.....	187
	ความหมาย หลักการ แนวคิดของการทำงานเป็นทีม.....	188
	ประเภทของการทำงานเป็นทีม.....	191
	รูปแบบการทำงานเป็นทีม.....	193
	การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ.....	198
	คุณลักษณะเด่นของทีมงาน.....	200
	ขั้นตอนการสร้างทีมงาน.....	202
	อุปสรรคของการทำงานเป็นทีม.....	204
	แนวทางการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา.....	208
	แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม.....	209
	บทสรุป.....	212
	คำถามทบทวน.....	214
บทที่ 8	การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ.....	215
	ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ.....	216
	เทคโนโลยีสารสนเทศ.....	218
	ระบบสารสนเทศการบริหาร.....	225
	บุคลากรในระบบสารสนเทศ.....	229
	ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลเป็นสารสนเทศในสถานศึกษา.....	229
	การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ.....	231

ห้องสมุดมีชีวิต	233
มาตรฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล	244
บทสรุป.....	246
คำถามทบทวน	247

บทที่ 9 การจัดทำโครงการพัฒนาองค์กร.....249

ความหมาย ความสำคัญ หลักการของโครงการ.....	250
ประเภท ประโยชน์ ส่วนประกอบ และลักษณะที่สำคัญของโครงการ.....	253
เทคนิคการเขียนและการประเมินโครงการ.....	255
การเขียนโครงการ	264
ปัญหาในการเขียนโครงการ.....	272
บทสรุป.....	273
คำถามทบทวน	275

บทที่ 10 การจัดการในชั้นเรียน.....277

ความหมายและความสำคัญของการจัดการชั้นเรียน	278
องค์ประกอบของการจัดการชั้นเรียน	284
แนวคิดการจัดการในชั้นเรียน.....	285
รูปแบบการจัดการในชั้นเรียน	289
การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้.....	295
ปัญหาในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้	311
หลักการปกครองชั้นเรียนตามวิถีทางประชาธิปไตย	313
บทสรุป.....	318
คำถามทบทวน	319

บทที่ 11 การศึกษาพฤติกรรมนักเรียนและการสร้างวินัยในชั้นเรียน.....321

ความคิดรวบยอดของการศึกษาพฤติกรรมนักเรียน.....	322
วิธีปรับพฤติกรรม	324
ลักษณะพฤติกรรมและการแสดงออกที่บ่งบอกว่าเสี่ยงต่อการมีปัญหา	327
การสร้างวินัยในชั้นเรียน	330

บทที่ 9	แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้กับผู้เรียน	336
บทที่ 10	บทสรุป.....	340
บทที่ 11	คำถามทบทวน	342
บทที่ 12	การประกันคุณภาพการศึกษา	343
บทที่ 12	ความหมายและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	344
บทที่ 12	การควบคุมคุณภาพ	347
บทที่ 12	การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	355
บทที่ 12	การประเมินคุณภาพ	362
บทที่ 12	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	371
บทที่ 12	การประเมินคุณภาพภายนอก.....	384
บทที่ 12	บทสรุป.....	391
บทที่ 12	คำถามทบทวน	392
บทที่ 13	การศึกษากับการพัฒนาชุมชน	393
บทที่ 13	แนวคิด หน้าที่หลักของการศึกษากับการพัฒนาชุมชน.....	394
บทที่ 13	โรงเรียนกับการพัฒนาชุมชน	403
บทที่ 13	แนวทางจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน	412
บทที่ 13	แนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร	422
บทที่ 13	แนวทางการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560-2564)	
บทที่ 13	ของกระทรวงศึกษาธิการ	424
บทที่ 13	บทสรุป.....	430
บทที่ 13	คำถามทบทวน	432
บรรณานุกรม.....		433
ดัชนี.....		454